

Lennart Sandebjer
08-677 26 53
lennart.sandebjer@energiforetagen.se

Miljö- och energidepartementet

103 33 Stockholm

E-post: m.registrator@regeringskansliet.se

Remiss av betänkandet Planering och beslut för hållbar utveckling (SOU 2015:99), dnr M2015/04128/Nm

Energiföretagen Sverige ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Energibranschen investerar omkring 30-35 miljarder kronor årligen. Med rätt förutsättningar kan vi fortsätta trygga energileveranserna till hushåll, företag och samhälle - varje sekund, året om - samtidigt som vi driver på den förändring som möjliggör framtidens energisystem. Vårt mål är att; utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Sammanfattning

- Energiföretagen Sverige **tillstyrker förslaget** till nytt regelverk, dock med undantag för de föreslagna övergångsbestämmelserna.
- Förslaget till **övergångsbestämmelser måste kompletteras** för att säkerställa att nu gällande riksintresseutpekanden avseende energiproduktion och energidistribution kan bestå i avvaktan på att det nya regelverket hinner utvecklas och komma i full tillämpning. Enligt förslaget ska utpekanden som skett enligt nu gällande bestämmelser inte längre beaktas fr o m 2020-07-01 och detta oberoende av om beslut om riksintresse hunnit fattas med stöd av de nya bestämmelserna. Vi anser att det finns en uppenbar risk för att det kan uppkomma ett "glapp" som kan leda till icke önskade konsekvenser. Därför måste övergångsbestämmelserna kompletteras för att tillgodose nu pågående markanvändning samt planerade och pågående projekt, vilka omfattas av ett riksintresseutpekande.
- Mot bakgrund av det som anförs ovan delar Energiföretagen Sverige inte utredningens uttalande i konsekvensanalysen att förslaget inte skulle få någon direkt påverkan på företagen (sid. 480). Det saknas alltså en närmare konsekvensanalys av övergångsbestämmelserna när det gäller planerade och pågående projekt samt pågående markanvändning.

Sypunkter

Förslaget till nytt regelverk

Energiföretagen Sverige välkomnar förslagen till förändringar i riksintressesystemet, som bl a innebär att bedömningar ska ske utifrån en helhetssyn som främjar att mark, vatten och fysisk miljö i övrigt, används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhälls-ekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas. Det är bra att nuvarande formuleringar om att åtgärder inte får medföra påtagligt skada på riksintressen byts ut mot att riksintressena ska tillgodoses.

För att bättre möjliggöra avvägningar av hur stor del av landet som ska anses vara av betydelse av naturvårdsskäl bör de föreslagna nya bestämmelserna som i 3 kap. 7 och 8 §§ miljöbalken istället ingå i kapitlets 12 §.

Beträffande eldistribution ser Energiföretagen Sverige gärna ett ökat fokus på att säkerställa denna viktiga samhällsfunktion i planprocesser. Därvid kan t ex utpekande av riksintressen vara ett värdefullt inslag. Riksintressena är också betydelsefulla för de komplexa tillståndsprövningar som pågår avseende slutförvaren för använt kärnbränsle och kärnavfall.

När det gäller de exploateringsintressen som omfattas av den föreslagna 3 kap. 15 § miljöbalken, är det av oerhört stor vikt att det finns förutsebarhet och långsiktighet. Det är i första hand riksintressen för energiproduktion, energidistribution och kärnavfallshantering som är aktuella för energibranschen. Att åstadkomma ny kraftproduktion, distributionsledningar eller anläggningar för hantering av kärnavfall tar mycket lång tid. Inledningsvis krävs noggranna förstudier som vanligen tar flera år och därefter följer tillståndsprövarna som i vissa fall kan ta mellan fem-tio år. Kostnaderna fram till dess tillstånd meddelas är mycket höga. Att ett område är utpekad som riksintresse för den verksamhet som ska tillståndsprövas är ett starkt argument för en lokalisering. Det är därför olyckligt om nuvarande riksintresseutpekanden skulle upphöra vid tillämpningen av det nya regelsystemet. Detta kan leda till att nya lokaliseringar måste utredas och att resurser har lagts ner i onödan och värdefull tid går till spillo. Nedan utvecklar vi behovet av att säkerställa att övergången till ett nytt regelsystem kan ske utan "glapp".

Förslaget till övergångsbestämmelser måste kompletteras

Enligt förslaget ska utpekanden som skett enligt nu gällande bestämmelser inte längre beaktas fr o m 2020-07-01 och detta oberoende av om beslut om riksintresse hunnit fattas med stöd av de nya bestämmelserna. Vidare anges att äldre bestämmelser fortfarande ska gälla för mål och ärenden som har påbörjats före 2018-01-01 (föreslaget ikraftträdande av de nya bestämmelserna).

Energiföretagen Sverige invänder mot utredningens förslag till övergångsbestämmelser på flera grunder. Utgångspunkten måste vara att nu utpekade riksintresseområden inom energiområdet inte kan upphöra förrän ansvarig sektorsmyndighet fattat nytt beslut enligt det föreslagna regelverket. Vi anser att förslaget till övergångsbestämmelser därför måste kompletteras, i syfte att säkerställa att nu gällande riksintresseutpekanden på energiområdet kan bestå i avvaktan på att det nya regelverket hinner utvecklas och komma i full tillämpning. Utredningen gör själv bedömningen att det kommer att ta avsevärd tid innan bestämmelserna kan tillämpas fullt ut.

Energiföretagen Sverige anser att det finns en uppenbar risk för att förslaget leder till ett "glapp" mellan regelsystemen, som i sin tur kan leda till icke önskade konsekvenser för såväl nu pågående markanvändning som planerade och pågående projekt, vilka idag omfattas av ett riksintresseutpekande. Vi kan konstatera att det saknas en konsekvensanalys kopplad till övergångsbestämmelserna, när det gäller planerade och pågående projekt samt pågående markanvändning. Vi anser att regeringen måste uppmärksamma detta i den kommande beredningen och komplettera förslaget till övergångsbestämmelser på lämpligt sätt.

Vi noterar att förslaget innebär att ett utpekad riksintresse kan tappa sin status under en **pågående tillståndsprövning**, om processen startat efter ikraftträdandet av de nya bestämmelserna. Med hänsyn till tillståndsprövarnas handläggningstider är det mycket troligt att en sådan process inte vinner laga kraft förrän efter det föreslagna "stoppsdatum".

met" 2020-07-01. Det vore mycket olyckligt om ett riksintresseskydd kan upphöra under pågående tillståndsprozess.

Vi vill också uppmärksamma de fall där det före ikraftträdandet inte påbörjats någon **kommunal planläggning** som berör ett redan utpekad riksintresse. Övergångsbestämmelsens "stoppregel" kan leda till oklarheter i den kommunala fysiska planeringen som i sin tur kan leda till att det aktuella riksintresset inte får tillräcklig tyngd i planarbetet. Vår farhåga bygger på att det kan ta avsevärd tid innan det nya regelverket kan tillämpas fullt ut och därmed ge tydliga signaler för den kommunala planeringen. Med hänsyn till behovet av förutsägbarhet och långsiktighet vore det mycket olyckligt om ett sedan länge befintligt utpekande förfaller innan beslut har hunnit fattas med stöd av de nya reglerna.

Sammanfattningsvis konstaterar Energiföretagen Sverige att de nu gällande riksintressena inom energiområdet är centrala verktyg för att åstadkomma den framtida produktion som ska ersätta befintlig kärnkraft när den avvecklas och är mycket viktiga redan idag för att utbyggnaden av vindkraften ska kunna ske i en takt så att de svenska klimatmålen kan uppnås. Vi anser att nu gällande riksintressen har tagits fram på goda grunder och därför måste få gälla i avvaktan på ställningstaganden enligt det nya regelverket. Det är mer resurseffektivt om berörda myndigheter i god ordning och i samverkan med berörda verksamhetsutövare, tar ställning till redan gjorda utpekanden på energiområdet med utgångspunkt från kriterierna i ett nytt regelverk.

Energiföretagen Sverige

Henrik Wingfors

enhetschef Energisystem

